

WISC-V, Verbalt index och språkförmåga

Vad säger Verbalt index om barnets språkförmåga?

Språket är ett viktigt verktyg för att uttrycka känslor, tankar och behov, men också för att delta i kommunikation i olika sociala sammanhang. Språkkunskaper är grundläggande för att förvärva kunskap och för att kunna dra slutsatser i nya situationer baserat på tidigare inlärd kunskap. Barn och ungdomar med språksvårigheter kan därför ha problem med inläring även i andra ämnen är de språkliga.

Att få en tydlig bild av barnets förmåga till inläring och språk är viktigt för att erbjuda adekvat stöd. Därför kan det vara nödvändigt att bedöma barnets förmågor med hjälp av standardiserade test. I den här artikeln diskuteras både möjligheter och begränsningar med att använda WISC-V i en kartläggning av språksvårigheter.

Vad mäter Verbalt index?

Förutom HIK presenteras resultatet från WISC-testningen i fem primära index. De primära indexen ger omfattande information om ett barns prestationsnivå för var och en av de viktigaste kognitiva funktionerna. HIK och de primära indexen ger tillsammans viktig information om

barnets språkförmåga i förhållande till generell kognitiv förmåga och de övriga förmågorna. Jämförelser mellan HIK och index samt jämförelser mellan olika index kan ge information om huruvida barnets språkförmåga är en relativ svaghet eller styrka i förhållande till de andra förmågorna.

Verbalt index består av deltesterna Likheter och Ordförråd samt två "ersättningsdeltest", Information och Förståelse. Ordförråd är avsett att mäta ordförståelse och uttrycksförmåga, medan Likheter mäter begreppsbyggnad, kognitiv flexibilitet, deduktiv förmåga och logiskt abstrakt tänkande. För att få ett högt resultat måste barnet därför ha god förmåga att förstå verbal information, resonera kring språkbegrepp och verbalt överföra sina tankar och idéer. Verbalt index kräver också långtidsminne eftersom uppgifterna är av sådan karaktär att barnet måste kunna använda tidigare förvärvad kunskap. Om ett barn har tillgång till ett rikt ordförråd blir det lättare att tänka abstrakt, och med hjälp av mer avancerade begrepp får barnet en effektivare tankeprocess.

Låga poäng på Verbalt index kan indikera språksvårigheter, bristande ordförråd, svårigheter att plocka fram förvärvad kunskap och svårigheter att uttrycka sig. Skillnader mellan deltesten Likheter och Ordförråd kan ge information om relativa styrkor och svagheter. Till exempel indikerar högre poäng på Likheter än på Ordförråd en stark kapacitet för abstrakt resonemang och kognitiv flexibilitet i motsats till ren ordkunskap.

Vid misstänkta språksvårigheter kan det också vara intressant att undersöka om det finns en signifikant skillnad mellan HIK och Icke-verbalt index (IVI).

Den senare består av deltest som är minst beroende av språkkunskaper. Vid vissa typer av språksvårigheter kan det lcke-verbala indexet därför representera en relativ styrka. Det är dock viktigt att komma ihåg att uppgifterna i detta index också kräver viss verbal förmåga eftersom alla instruktioner ges muntligt.

Begränsningar med WISC-V

WISC-V är avsett att bedöma barns och ungdomars generella kognitiva förmåga och kan ge viktig information om språksvårigheter. Men det är viktigt att komma ihåg att testet inte främst är utformat för att bedöma eller diagnostisera språksvårigheter. I WISC-V finns inget underlag för att bedöma grammatisk förmåga eller fonologiska färdigheter. Det är möjligt att få full poäng på många verbala uppgifter utan att använda rätt grammatik eller uttala orden korrekt. Läs- och skrivsvårigheter kan passera obemärkt eftersom uppgifterna administreras och besvaras muntligt. Det kan därför finnas skäl att undersöka dyslexi även testningen med WISC-V inte ger några indikatorer.

Resultatet av WISC-V säger inte heller något om orsakerna till språksvårigheter. Till exempel kan problem med ordmobilisering ha många orsaker, såsom begränsat ordförråd, ofullständig representation av ordet (ljud och innehåll) eller svårigheter att plocka fram ord ut minnet.

Språket är komplext och består av olika delar som påverkar varandra och bör kartläggas mer i detalj för att hitta individens styrkor och begränsningar.

Om det efter testning med WISC-V finns anledning att misstänka språksvårigheter bör barnets språkkunskaper bedömas av en logoped. Test som CELF-4 och TROG-2 ger information om barnets receptiva och expressiva språk samt grammatiska färdigheter. Det är också viktigt att få en uppfattning om förmågan att använda språk i social interaktion och i vardagliga sammanhang. Information om det fås med bedömningsinstrument som CCC-2.

Sammanfattningsvis kan det konstateras att Verbalt index ger en bild av barnets förvärvade kunskaper och språkligt abstrakta tänkande. För att få en mer nyanserad och djupgående bild av barnets förmåga att producera och bearbeta språk är det nödvändigt att använda även andra verktyg och metoder för undersökning.